

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 906/1-XIV/12
26.06.2014. године

На основу члана 231. став 1. алинеја 17. и члана 278. Статута Факултета, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој XIII редовној седници, одржаној дана 26.06.2014. године, донело следећу

О Д Л У К У

Прихвата се Извештај комисије са оценом докторске дисертације: ДОПРИНОС СВЕТОЗАРА РАДОЈЧИЋА МЕТОДОЛОГИЈИ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ, кандидата мр Андреја Вујновића и одобрава усмена одбрана.

Универзитет је дао сагласност на предлог теме 24.12.2009. године.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Комисији
1x Стручном сараднику за
докторске дисертације
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет Филозофски
04/1-2 бр.6/2538
(број захтева)
27.06.2014.
(датум)

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Веће научних области
друштвено-хуманистичких наука
(Назив већа научних области коме се захтев
упућује)

ЗАХТЕВ

за давање сагласности на реферат о урађеној докторској дисертацији

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата

Андреја (Мила) Вујновића
(име, име једног од родитеља и презиме)

КАНДИДА Андреј (Мила) Вујновић
Т (име, име једног од родитеља и презиме)

пријавио је докторску дисертацију под
насловом:

Допринос Светозара Радојчића методологији српске историје уметности

Универзитет је дана 15.12.2009. својим актом под бр 612-18/412/09 дао сагласност
предлог теме докторске дисертације која је гласила:

Допринос Светозара Радојчића методологији српске историје уметности

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата

Андреја (Мила) Вујновића
(име, име једног од родитеља и презиме)

образована је на седници одлуком факултета под
одржаној 3.04.2014. бр 492/1-XI/5 у саставу:

Име и презиме члана комисије	звање	научна област	установа у којој је запослен
1. др Предраг Драгојевић	ванредни проф.	историја уметности	Филозофски ф.
2. др Драган Војводић	ванредни проф.	исто	Филозофски ф.

3.	др Миодраг Марковић	ванредни проф.	исто	Филозофски ф.
4.	др Татјана Стародубцев	ванредни проф.	исто	Академија уметности у Новом Саду

Наставно-научно веће факултета прихватило је извештај Комисије за оцену и одбрану докторске

дисертације на седници одржаној 26.06.2014.

дана

Прилог:

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

1. Извештај комисије са предлогом
2. Акт Наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја
3. Примедбе дате у току стављања извештаја на увид јавности,
уколико је таквих примедби било.

Проф. др Милош Арсенијевић

Наставно-научном већу Филозофског факултета у Београду

Реферат о завршеној докторској дисертацији

Кандидат мр АНДРЕЈ М. ВУЈНОВИЋ предао је рукопис завршене докторске дисертације под насловом "ДОПРИНОС СВЕТОЗОРА РАДОЈЧИЋА МЕТОДОЛОГИЈИ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ".

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Мр Андреј М. Вујновић (Ријека, 1954) дипломирао је историју уметности и филозофију на Филозофском факултету у Загребу 1978, постдипломске студије започео у Загребу и Сплиту да би 2008. магистрирао на Одељењу за филозофију Филозофског факултета у Београду, са темом "Значење слике у византијској естетици".

До сада је радио као педагог (1978-82), повремено и као ликовни хроничар и критичар (1983-88), али је највећи део свог ангажмана у струци посветио проучавању и заштити културног наслеђа, где је прошао сва звања од кустоса (1982) до музејског саветника, обављајући при том и одговорне функције као директор музеја (Музеј Лике у Госпићу 1987-91; Историјски музеј у Београду 2001-2007), директор завода за заштиту споменика културе (Карловац 1990) и председник Музејског друштва Србије (2002-2005).

Као музејски стручњак, аутор је више сталних поставки (Теслина кућа у Смиљану; Музеј Лике у Госпићу), покретач је годишњих ликовних програма, оснивач ликовних галерија при музејима, аутор више монографских изложби (Рачића, Краљевића, Машића и других), координатор тематских изложби (Службено одело у Србији, Први српски устанак, Други српски устанак, Крунисање српских владара) и аутор студијских изложби (Икона - српска духовна и историјска слика, САНУ; Карађорђевићи и Обреновићи у збиркама Историјског музеја Србије). Аутор је већег броја научних и стручних чланака, и каталога.

Мр Вујновић проучава средњовековне споменике и споменичке целине, као и примењену уметност и друге појаве везане за визуелну културу средњег и новог века. Његова истраживања и познавање материје распростраиру се у више праваца: познавање

материјала, музејска обрада и презентација; разумевање историјских околности; анализа културних подлога; проблематизовање елемената визуелне културе у распону од историјског до општеесететског; најзад и разматрање приступа проучавањима, углавном полазећи од историје истраживања или истраживача до историографије.

Управо у оквирима овог последњег, годинама припреманог и допуњаваног дела свог истраживања, мр Вујновић је са пуном сигурношћу препознао основе своје могуће докторске тезе.

Тема је предложена на седници Одељења за историју уметности 11. маја 2009. и одобрена на Универзитету у новембру 2009. године. Комисија за оцену завршене докторске дисертације формирана је на XI редовној седници Наставно-научног већа Филозофског факултета у Београду 3. априла 2014. године.

Дисертација има 656 страна, од чега 630 страна расправног текста, подељеног у пет целина; има резиме на српском и енглеском језику, биографију кандидата и стандардне прилоге (потписане изјаве о ауторству, о истоветности штампане и електронске верзије, и о коришћењу тезе).

2. Предмет и циљ дисертације

Кандидат се бавио истраживањем методологије коју је Радојчић усвојио, прилагодио и применио у својим истраживањима углавном српске средњовековне уметности; затим теоријским, естетским и филозофским основама те методологије; такође културно-историјским и научним околностима у којима је С. Радојчић формирао своје мишљење о уметности и истраживачки поступак и у којима је следећим генерацијама српских историчара уметности пренео свој начин мишљења.

То значи да истраживање мр Вујновића усмерава нашу пажњу са сасвим познатог историографског слоја Радојчићевих текстова на њихов, недовољно истражен, методолошко-теоријски слој и на начин његовог настанка. Посебно је значајно посматрање метода у његовом настанку, јер повезује метод са личношћу, односно историју историје уметности са њеном методологијом, а то може послужити као пример у обуци историчара уметности (како дати допринос својој струци), или може дати модел за писање савремене историје историје уметности (како скупљати грађу о развоју историчара уметности). Нимало наивно у времену моралних недоумица и експеримената са начинима вредновања научног и педагошког доприноса.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

Указујући на многим местима, више или мање експлицитно, на Радојчићев стид и уздржаност пред хипотезама као изразима личне (не)контролисане креативности, кандидат својим поступком у основи брани тезу да је могуће проникнути у дух једног истраживача уметности и разумети га без поистовећивања са њим, или без личних контаката, само на основу извора које признаје историјска наука. Такође, да је проблем односа међу дисциплинама, мада теоријски обухватљив, ипак различит од појединца до појединца. На тим, не увек отворено изнетим премисама, Вујновић проверава две основне хипотезе. Прву, да је Радојчић формирао једну *школу* историје уметности у којој његови следбеници израстају на принципима његовог мишљења о уметности, а не из праћења и настављања његовог рада, ни из понављања и разраде његових научних закључака, нити из доследног преузимања његових метода. И другу хипотезу, да се и сам Радојчић на исти начин односио према својим научним узорима, те је на сличан начин и он део једне европске школе историје уметности. Те хипотезе је мр Вујновић научно доказао, мада се тиме не закључује расправа на тему постојања *београдске школе* историје уметности. Од важности је и то што је мр Вујновић имплицитно потврдио своје почетне премисе: о могућности непристрасног проучавања

истраживача, и о неопходности историјског приступа методолошким и теоријским питањима.

4. Кратак опис садржаја дисертације

Расправни текст се у првом делу бави изворима Радојчићевог метода (руска школа, бечка школа, иконолози); у другом, његовом личношћу (кроз Радојчићев однос према друштву, Богу, пријатељима и колегама, уметности) и каријером (школовање, приближавање историји уметности кроз археологију); у трећем делу, Вујновић мапира доста сложену област Радојчићевих истраживања, мирећи структурни и хронолошки преглед његових радова, са основном идејом да докаже постепено проширивање Радојчићевог поглед са ликовних уметности на позориште, музику, књижевност, историју, естетику и, коначно - што је тема четвртог дела тезе - на суштинска питања смисла историје уметности, њеног предмета, али и сопственог смисла.

Заснивајући дисертацију на Радојчићевим објављеним и необјављеним радовима, приватним записима, архивским документима, документованим сећањима његових колега, пријатеља а и опонената, и другим изворима, Вујновић као упориште за закључивање користи добро одабрану литературу о европској историји уметности, науци и филозофији.

Ток излагања не поклапа се са током истраживања, него је обликован тако да откривене појаве прикаже оним редом којим су се показивале као значајне за развој Радојчићевог приступа уметности. Ако се кандидату сме замерити на одређеној "распричаности", онда се ипак мора и призанти да оваквом реконструкцијом он успешно проверава повезаност и непротивуречност својих налаза.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Кандидат је успео да 1) сагледа историјскоуметничке теме којима се бавио С. Радојчић - њихов развој, повезаност, ток истраживања - и тиме дао целовиту, доста детаљну али довољно прегледну слику о Радојчићу као историографу; 2) да препозна научне методе које је при томе Радојчић користио, њихове комбинације и начин схватања и примене; такође карактеристичне поступке, манире или стил рада; 3) да препозна релевантне околности (историјске, филозофске, интелектуалне, научне, личне...) које су Радојчића довеле до препознавања тема у уметности и начина њиховог тумачења.

Тиме је кандидат дао несумњив допринос историји српске историје уметности и историји њене методологије. Историјски је потврдио постојање оне методологије која је до сада могла да се потврди само препознавањем паралела тј. сличности са другим (европским) истраживачима. Тиме је уједно указао на вредност српске историје уметности, доказујући на примеру Радојчића, као централне појаве, да се она самостално развила из познавања и разумевања естетских, теоријских, методолошких и историографских питања савремене науке о уметности. Неки много дубљи закључци избијају између редова тезе, чинећи је инспиративном за даље разговоре - као, на пример, недоумица око тога да ли је око Радојчића постојала школа мишљења о уметности, односно, може ли тако нешто уопште постојати, уколико се теорија уметности схвати као интелектуални производ у функцији духовног мира појединца, склоног самоћи, повлачењу... итд.

6. Закључак

Дисертација је у свим елементима обликована у складу са одобреном пријавом, и израђена је као оригинално и самостално научно дело. Сматрамо стога да је треба прихватити у овом облику и да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

Чланови комисије

ментор, др Предраг Драгојевић, ванр. проф.

др Драган Војводић, ванр. проф.

др Миодраг Марковић, ванр. проф.

др Љубодраг Димић, ред. проф.

др Татјана Стародубцев, ванр. проф., Академија уметности у Новом Саду

У Београду, 15. маја 2014.